Lausunto

2.6.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Liikennejaosto

Viite: Vuoden 2021 kolmas lisätalousarvio (HE 95/2021 vp)

Vuoden 2021 kolmas lisätalousarvioesitys

Hallitus esittää vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa mm. koronapandemiasta johtuen lisäystä joukkoliikenteen tukeen, eräitä uusia väylähankkeita sekä määrärahaa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen mukaisten hankkeiden käynnistämiseen. Määrärahojen lisäys on yhteensä 142,6 miljoonaa euroa.

Virastojen toimintamenomomentit 31.01.01, 31.01.02, 31.01.03 ja 31.01.04

Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenoihin esitetään 3 milj. euron lisäystä kyberturvallisuuden tehtäviin. Lisäyksestä 2 milj. euroa on RRF-rahoitusta ja kohdistuu elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti kyberturvallisuuden tutkimusinvestointiin ja harjoitustoimintaan. Kansallinen rahoitus on 1 milj. euroa ja aiheutuu kyberturvallisuuden kehittämisohjelman toimeenpanosta.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin, Väyläviraston ja Ilmatieteen laitoksen toimintamenomomenteille esitetään pieniä teknisiä muutoksia Senaatti-kiinteistöjen vuokriin liittyen.

Traficomin toimintamenomomentille lisäys on yhteensä 10,315 milj. euroa. Tästä 3,4 milj. euroa on Eurocontrolin jäsenmaksua, jonka valtio maksaa v. 2021 koronaviruksen aiheuttaman lennonvarmistuksen vaikean taloudellisen tilanteen vuoksi. Edelleen 883 000 euroa on määräraha virastolle lainsäädännössä osoitettuihin lisätehtäviin ja 1 030 000 euroa eurooppalaisen paikannusjärjestelmä Galileon julkisesti säännellyn PRS-palvelun toteuttamiseen. Lisämääräraha 5 milj. euroa on esitetty viraston hankalan taloudellisen tilanteen johdosta.

Osakehankinnat, momentti 31.01.88

Momentille lisätään 6 milj. euroa itäisen suunnan hankeyhtiön pääomittamista varten. Itäisen suunnan nopean raideyhteyden suunnittelemiseksi perustettavan hankeyhtiön tehtävänä on uuden ns. Lentorata-Porvoo-Kouvola-linjauksen suunnitteleminen. Alustavan arvion perusteella suunnittelukustannukset olisivat noin 79 milj. euroa, josta valtion osuus olisi 51 % eli noin 40,3 milj. euroa. Yhtiö on tarkoitus perustaa ja pääomittaa vasta sitten, kun valtio, kunnat ja mahdollisesti hankkeesta hyötyvät muut julkisyhteisöt ovat päässeet tulokseen suunnittelun rahoittamista, lähtökohdista, suunnittelun ohjaamista koskevasta yhteistyöstä ja hyötyjen selvittämisestä. Hankkeen suunnitteluvaiheeseen ja sen rahoitukseen osallistuminen ei sido osapuolia rakentamisvaiheeseen tai sen rahoitukseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Perusväylänpito, momentti 31.10.20

Perusväylänpitoon esitetään lisäystä yhteensä 51,9 milj. euroa. Tästä 50 milj. euroa on hallituksen kehysneuvottelussa päättämää siirtoa vuodelta 2022 kuluvalle vuodelle. Lisäyksestä 1,6 milj. euroa on vuonna 2020 saatujen vahingonkorvaustulojen huomiointia momentilla ja 0,3 milj. euroa siirtoa momentilta 31.10.31 Eräät avustukset. Viimeksi mainittu käytetään valiokunnan mietinnössä (VaVM 36/2020 vp) nimettyihin, valtion tieverkolla sijaitseviin kevyen liikenteen hankkeisiin.

Väyläverkon kehittämishankkeet, momentti 31.10.77

Hallitus esittää kolmen aiemmin päätetyn hankkeen valtuuden tarkistamista kustannusarvion tarkentumisesta johtuen:
- Kouvola-Kotka/Hamina-radan parantaminen, 98 milj. eurosta 133,5 milj. euroon, tarve kohdistuu vuosille 2023-2024
- Vt 23 parantaminen Varkaus-Viinijärvi välillä, 10,5 milj. eurosta 13 milj. euroon, tarve katetaan muilta hankkeilta säästyvillä määrärahoilla
- Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie, 64 milj. eurosta 67,5 milj. euroon, tarve katetaan muilta hankkeilta säästyvillä määrärahoilla

Hallitus ehdottaa valtuutta kolmelle uudelle hankkeelle:
- Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe, valtuus enintään 130 milj. euroa
- Laurila-Tornio-Haaparanta-rataosan sähköistäminen, valtuus enintään 10 milj. euroa
- Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen, valtuus enintään 128 milj. euroa

Momentille myönnetään lisäystä 11,173 milj. euroa. Tästä 3 milj. euroa on EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaista rahoitusta digirata-hankkeelle, 2 milj. euroa kansallista rahoitusta hankkeelle, 3 milj. euroa hankkeelle Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen uusiminen ja 1 milj. euroa hankkeelle Laurila-Tornio-Haaparanta rataosan sähköistäminen. Lisäksi 2,173 milj. euroa aiheutuu CEF-tukihankkeiden maksatuksista, joita vastaava määräraha kohdentuu kolmelle hankkeelle.

Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen, momentti 31.20.50

Hallitus esittää momentille 50 000 euron lisäystä EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman pilari 2 mukaisen laajakaistahankkeen aloittamiseen vuoden 2021 aikana. Määrärahaa saadaan käyttää myös yhtä määräaikaista henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen EU:n omien varojen päätöksen tultua voimaan. Hanke liittyy tavoitteeseen viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittämisestä, jolla pyritään turvaamaan nopeiden ja laadukkaiden viestintäyhteyksien saatavuus kaikille suomalaisille sekä Suomeen sijoittuneille yrityksille.

Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin, momentti 31.20.51

Momentille ehdotetaan lisäystä yhteensä 26,65 milj. euroa, josta 3,5 milj. euroa on EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen tuloilla rahoitettavaa. Määrärahalla

rahoitettava sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemi liittyy elpymis- ja palautumissuunnitelman pilari 3:n investointiin Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat. Ekosysteemiä kehitetään myöntämällä toimialan yrityksille tukea raskaan liikenteen hankkeisiin, joihin edellytetään myös omarahoitusosuutta.

Hallitus ehdottaa lasti- ja matkustaja-alusvarustamoiden liikennöinnin tukeen ja sen hallinnointiin 23,15 milj. euron tukea. Yhdessä vuoden 2021 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetyn tuen kanssa määräraha voi koronapandemian aiheuttamassa tilanteessa olla yhteensä enintään 46,3 milj. euroa.

Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen, momentti 31.20.54

Vuoden 2021 talousarviossa myönnettyä 9,3 milj. euron valtuutta tarkistetaan 17,5 milj. eurolla 26,8 milj. euroon. Nauvon pohjoisen ja Korppoon reitin uuden sopimuksen lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus käynnistää Kotka-Pyhtään ja Hiittisten reittien hankinnat. Kyseessä on Rajavartiolaitoksen kanssa yhteishankinta, jossa jatketaan yhteistyötä öljyntorjuntavalmiuden ylläpidosta yhteysalusliikenteessä. Valtuuden korotuksen johdosta ei momentille ehdoteta lisämäärärahaa.

Joukkoliikenne, momentti 31.20.55

Hallitus esittää koronatilanteen pitkittymisen johdosta julkisen henkilöliikenteen ostoon suurille ja keskisuurille kaupunkiseuduille sekä alueellisessa ja paikallisessa liikenteessä 22,8 milj. euroa ja junaliikenteen ostoihin 11 milj. euroa. Liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan sopimuksia junaliikenteen ostoista vuosille 2022-2030 enintään 289,53 milj. euron arvosta. Kuluvan vuoden aikana on tarkoitus tehdä yhdeksänvuotinen junaliikenteen hankintasopimus.